

DE TRUKEN VAN DE TABAKSINDUSTRIE

— LESVOORBEREIDING

PRAKTISCH

MATERIAAL

- pc voor de leerkracht
- beamer, scherm en boxen
- pen en papier
- bijlage: powerpointpresentatie 'Trukendoos'
- bijlage: verbeterersleutel 'Trukendoos'
- bijlage: oefenblad 'Het betoog'
- bijlage: verbeterersleutel 'Het betoog'
- bijlage: achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu'
- bijlages: krantenartikel(en)
- bijlages: oefenbladen bij krantenartikel
- bijlages: verbeterersleutel(s) bij krantenartikel
- <https://www.tiki-toki.com/timeline/entry/1096659/ROOK/>

IN DE VAKKEN

- project algemene vakken
- maatschappelijke vorming
- geschiedenis
- godsdienst
- Nederlands
- Engels
- handel
- economie
- ...

DOELGROEP

- 2e graad
- 3e graad

Doelgroep gebaseerd op de evidencebased **leerlijn** tabak, alcohol en drugs.

LESDOELSTELLINGEN

- De leerlingen staan kritischer tegenover (reclame)beelden met sigaretten.
- De leerlingen hebben kennis over de evolutie van de regels m.b.t. tabaksreclame en sponsoring en de achterliggende redenen.
- De leerlingen doorzien de achterbakse technieken van de tabaksindustrie om mensen (in het bijzonder jongeren) te doen starten met roken.
- De leerlingen staan negatiever tegenover de praktijken van de tabaksindustrie.

VOORBEREIDING

- Bekijk het lesverloop en integreer het in de bestaande lessen.
- Verzamel het nodige materiaal.
- Lees aandachtig de **achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu'** (zie bijlage).
- Print de nodige **oefenbladen** (zie bijlage) voor iedere leerling en/of integreer ze in bestaande cursussen.
- Bekijk de nodige **verbetersleutel(s)** (zie bijlage).
- Kies de meest geschikte leestekst(en) voor de huiswerkopdracht.
- OPTIONEEL: ontleen (met ondertitels in het Nederlands) de film Thank You for Smoking bij het **Lokaal Gezondheidsoverleg** in jouw buurt.

HET BETOOG VAN DE TABAKSINDUSTRIE - FILMFRAGMENTEN

30
MIN.

VERLOOP	WERKVORM	MATERIAAL
<p>Deel 1: analyse van 2 filmfragmenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toon het videofragment uit de serie Mad Men (seizoen 1, aflevering 1) en het fragment uit de film Thank You for Smoking. <p>TIP: Wil je graag ondertitels? Mad Men staat op Netflix en de film Thank You for Smoking is gratis te ontfen bij het Lokaal Gezondheidsoverleg in je buurt.</p> <p>TIP: Deze fragmenten zijn in het Engels en kun je daarom ook gebruiken als kijk- en luisteroefening in een les Engels.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laat de leerlingen nadien het oefenblad 'Het betoog' (zie bijlage) invullen of stel hen klassikaal volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> • "Welke twee partijen zijn te zien in de video?" • "Met welk 'probleem' hebben zij te kampen?" • "Wat is hun opdracht?" • "Met welk voorstel komen ze op de proppen om het probleem uit de weg te gaan?" • "Wat vind je van het voorstel?" • Overloop de antwoorden klassikaal aan de hand van de verbetersleutel 'Het betoog' (zie bijlage). <p>Deel 2: toelichting bij de regels</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef de leerlingen een mondelinge toelichting bij de steeds strenger wordende regelgeving over tabaksreclame en sigarettenpakjes. Gebruik daarvoor de achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu' (zie bijlage) en de verbetersleutel 'Het betoog' (zie bijlage). Maak indien gewenst een powerpoint-presentatie van de belangrijkste gebeurtenissen. • Laat de leerlingen de data verbinden met de juiste gebeurtenis op het oefenblad 'Het betoog'. • Overloop de juiste antwoorden aan de hand van de verbetersleutel 'Het betoog' en/of gebruik de onlinetijdlijn: https://www.tiki-toki.com/timeline/entry/1096659/ROOK/. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kijk- en luisteroefening (video) • Doceren • Uitwisselen • Reflecteren (klasgesprek) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pc voor de leerkracht • Beamer en scherm • Pen en papier • Oefenblad 'Het betoog' (zie bijlage) • Verbetersleutel 'Het betoog' (zie bijlage) • Achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu' (zie bijlage) • onlinetijdlijn https://www.tiki-toki.com/timeline/entry/1096659/ROOK/

Deel 3: terugkoppeling filmfragmenten

- Laat de leerlingen nadenken over de regels en de filmfragmenten die ze hebben gezien. En stel hen klassikaal de vraag:

"In welke periode vinden de filmfragmenten plaats?"

- Laat enkele leerlingen aan het woord en laat hen het juiste antwoord noteren op het **oefenblad 'Het betoog'**.
- Overloop het juiste antwoord aan de hand van de **verbetersleutel 'Het betoog'**.

DE TRUKENDOOS VAN DE TABAKSINDUSTRIE - (VERDIEPENDE) QUIZ

VERLOOP	WERKVORM	MATERIAAL
<p>Laat de leerlingen de powerpointpresentatie 'Trukendoos' (zie bijlage) zien. In de presentatie staan verschillende beelden. Die laat je de leerlingen telkens maar enkele seconden zien.</p> <p>Deel 1: kort kijken</p> <ul style="list-style-type: none">• De leerlingen moeten na een paar seconden bepalen of het reclame is voor een sigarettenmerk of niet. <p>ACTIVATIETIP: laat de leerlingen stemmen op hun juiste antwoord door aan de linker- of rechterkant van de klas te gaan staan.</p> <ul style="list-style-type: none">• Na elke afbeelding geef je nog niet het juiste antwoord, maar tel je het aantal leerlingen dat denkt dat het reclame is voor een sigarettenmerk. <p>Deel 2: langer kijken</p> <ul style="list-style-type: none">• Nadien overloop je de beelden een voor een, maar nu trager. Laat de leerlingen langer kijken naar de afbeelding en geef hen meer uitleg aan de hand van de verbetersleutel 'Trukendoos' (zie bijlage) en de achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu' (zie bijlage).• Reflecteer nadien klassikaal of in kleinere groepjes aan de hand van volgende vragen:<ul style="list-style-type: none">• Wat valt je op na deze oefening?• Welk gevoel hou je daaraan over?• Wat vind je absoluut niet oké en wat kan voor jou wel door de beugel?• Nu je meer inzicht hebt in de technieken van de tabaksfabrikanten, verandert dat jouw idee over roken?	<ul style="list-style-type: none">• Quiz• Doceren• Reflecteren (klasgesprek)	<ul style="list-style-type: none">• Pc voor de leerkracht• Beamer en scherm• Powerpointpresentatie 'Trukendoos' (zie bijlage)• Verbetersleutel 'Trukendoos' (zie bijlage)• Achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu' (zie bijlage)

20
MIN.

ACHTERBAKSE TECHNIEKEN VAN DE TABAKSINDUSTRIE - (OPTIONEEL) HUISWERK

VERLOOP	WERKVORM	MATERIAAL
<ul style="list-style-type: none"> Verdeel een (of beide) krantenartikel(en) (zie bijlage) en bijbehorende oefenbladen (zie bijlage) onder de leerlingen. <p>TIP: Kies de gepaste tekst voor jouw klas. De leestekst 'Riverdale-acteur onder vuur' is gemakkelijker dan de leestekst 'Elk festival zijn tabaksfabrikant'.</p> <ul style="list-style-type: none"> Geef de leerlingen de opdracht om de tekst thuis of in de les te lezen en de bijbehorende vragen op te lossen. Overloop nadien klassikaal de juiste antwoorden aan de hand van de bijbehorende verbetersleutel(s) (zie bijlage). Kom samen met de leerlingen tot een genuanceerde maar kritische conclusie over de technieken van de tabaksfabrikanten. Daarbij kun je de achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu' (zie bijlage) gebruiken om meer achtergrond te geven. <p>MEER INFO : Feiten zoals verdoken sponsoring op festivals of influencermarketing zijn geen losstaande feiten. Ze maken deel uit van een weldoordachte strategie van de tabaksfabrikanten. Ook de Belg Ian Thomas kwam in 2019 onder vuur te liggen door een fotoshoot met een sigaret: (lees meer op: https://www.zita.be/nieuws/entertainment/ian-thomas-onder-vuur-door-foto-met-sigaret). Op de website https://www.takeapart.org/wheretheressmoke/ ontdek je meer over de influencermarketing vanuit de tabaksindustrie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Leesoefening (krantenartikel) Doceren Reflecteren (klasgesprek) 	<ul style="list-style-type: none"> Krantenartikel 'Elk festival zijn tabaksfabrikant' De Standaard 18/07/18 (zie bijlage) Krantenartikel 'Cole Sprouse uit Riverdale onder vuur vanwege fotoshoots', HLN, 17/07/18 (zie bijlage) Oefenbladen (zie bijlage) Verbetersleutel(s) (zie bijlage) Achtergrondtekst 'Roken vroeger en nu' (zie bijlage)

L
15
MIN.
IN DE
LES

(Taal)fout opgemerkt? Een suggestie of opmerking bij deze les?

Stuur het naar info@bullshitfree.be.

De truken van de tabaksindustrie - lesvoorbereiding

Deze publicatie is een realisatie van het Vlaams Instituut Gezond Leven i.s.m. het Huis van Alijn, i.h.k.v de expo Rook

AUTEURS

Eline De Decker (Vlaams Instituut Gezond Leven)
Katrijn Vandamme (Vlaams Instituut Gezond Leven)

MET OOK DANK AAN

Griet Desutter (Huis Van Alijn)
Marie Kympers (Huis Van Alijn)

www.gezondleven.be

www.bullshitfree.be

www.huisvanalijn.be/nl/actueel/expo-rook

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Vlaams Instituut Gezond Leven vzw
Linda De Boeck
Gustave Schildknechtstraat 9
1020 Brussel

© 2019, Vlaams Instituut Gezond Leven vzw, All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor educatieve, pedagogische en sociale doeleinden die geen commercieel oogmerk hebben, mag al het materiaal vrij gebruikt worden mits correcte bronvermelding van deze publicatie.

www.gezondleven.be

